בד א ב מיי' פ"ח מהל' גירושין הל' ד סמג

עשיו ג טוש"ע אה"ע סי׳

קמו סעיף ב:

לה גדה מיי שם הלי ה סמג שם טוש"ע

אה"ע סימן קלו סעיף ב: בו ו ז ח ט י מיי שם הלכה ו טוש"ע שם

סעיף ג: בז כ מיי׳ שם הלכה ו:

בח ל מיי׳ שם סמג שם

מוש"ע שם סעיף ג: בש מ מיי שם פ"ח הלכה ד סמג שם

טוש"ע אה"ע סימן קכו

גליון הש"ם

תום' ד"ה תניתוה קמנה וכו' בסה"ד דכיש לה אכ עסקינן. עי' לעיל דף סד

נו"ב חד"ה נטרה:

פסקי רי"ד (המשך)

תקנה עולמית אבל בעל פה

. לא פסיל אבל מיהו צריד

כיון שנכתב התורף ע"ד כן

. ואם רוצה הבעל לחזור מז

התנאי ולגרשה בלא תנאי צריך לכתוב לה גט אחר

. בלא תנאי ולאחר התורף

חוץ פוסל דוקא בכתב אבל בעל פה לא פסיל

ליה אלא יכול ליתנו לה

בלא חוץ והוא כשר וע״מ

אינו פוסל אפילו בכתב

שכל מה שרוצה להתנות

אחר התורף בין בכתב בין בעל פה יכול להתנות

ואת רוצה לחזור מחואו

הרשות בידו כיון שהתורף

וכחר כלא חואי: בוחגי

אלא לאבא ולאביך לאחי

ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי שאין

לה עליו קידושין כשר. פי׳ דכיון דאסירי עלה

וכשר הרי את מותרת לכל

אדם אלא אלמנה לכה"ג

ממזרת ונתינה לישראל בת

ישראל לנתיז ולממזר ולכל

אפילו בעבירה פסול: בעא

מיניה רבא מרב נחמן חוץ מקדושי קטן מהו השתא מיהו לאו בר הויה הוא

או דלמא אתי לכלל הויה

ופשט ליה דכיון דאתי לכלל הויה שיורא הוא:

חוץ מן הנולדים מהו השתא מיהו לא איתילידו

או דלמא עתידי דמתילדי.

חוש מרעל אחוחה מהו

או דלמא זמנין דמיתה

אחוחה וחזיא ליה חוץ

שייר בביאה חוץ משלא

שייר או דלמא משכבי אשה

כתיב: חוץ מהפרת נדריך

או דלמא אישה יקימנו

ואישה יפרנו כתיב חוץ

הא לא שייר או דלמא קניז

כספו כתיב חוץ מירושתיך

פה.

ל) מ"ל ל"ג. ב) ולטיל ל: נה) סיינו ליג, ב) [נעיר ל. כתובות פג:], ג) [כתובות מו: וש"ל], ד) נדרים ה: ב) ולברים זו. ו) ול"ל

חורה אור השלח

1. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת זְכָר מִשְׁכְּבֵי אִשְּׁה תוֹעַבָה עְשׁוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יומָתוּ דְמֵיהֶם בָּם:

יקות וְבֵיינֶים בְּטּי. ויקרא כיג 2. כָּל נֵדֶר וְכָל שְׁבֻעַת. אָפֶר לְעַנֹת נְפֶשׁ אִישָׁה יְקִימֶנוּ וְאִישָׁה יְפֵּרֶנוּ: במדבר ל יד

3. וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיֵן כַּסְפוֹ הוּא יֹאכִל בּוֹ וִילְיִד בִּיתוֹ הַם יֹאכְלוּ בְּלַחְמוֹ: ויקרא כב יא בְלַחְמוֹ: ויקרא כב יא 4. וְאָם אֵין אַחִים לְאָבִיו ונתתם את נחלתו ּלְשָׁאֵרוֹ הַקְּרֹב אַלְיוּ מִמְשָׁפַּחְתוֹ וְיָרֵשׁ אֹתָהּ מִמְשָׁפַּחְתוֹ וְיָרֵשׁ אֹתָהּ בְּבְּשְּבַּנְיוּ וּיְדֵי שׁ אוּמָּר וְהְיָתָה לִבְנֵי יִשְּרְאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט בַּאֲשֶׁר צְרָּה יִיָּ אֶת מֹשֶׁה:

במדבר כז יא

מוסף תוספות

א. לאו גזירה לגזירה היא [אלא]. רכינו קרשקש. ב. דכיון דתרוייהו בכתב ולא פקיעי אינשי בין טופס לתורף מיחלף בין טיבט ואתי לינשא לפני התורף אפילו בחוץ. שיט״ק. ג. ע״י האב. תוס׳ הרס״ש. ד. ורב נחמן גופיה מוקי. מוס' הרח"ש. ה. רבא. מוס' הרח"ש. ו דחוז ויכמוח וו ע״כן לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט מן האירוסין לא יאכלו בתרומה, פירוש משום דמשתמרת לביאה פסולה לא אכלה. T. דמדאורייתא שיט״ק. אוכלת מן האירוסין וזה משייר בגט שלא תאכל. מוס׳ לא אכלה. תוס' הרא"ש.

פסקי רי"ד חוץ שפוסל ע״פ פוסל בכתב ע״מ שאינו פוסל בפה אינו פוסל בכתב: בפוז אינו פוסל בכווב: א״ר זירא מחלוקת לפני התורף דר' סבר גזרינן . ע״מ אטו חוץ ורבנן סברי לא גזרינן אבל לאחר התורף דברי הכל כשר: ורבא אמר מחלוקת לאחר התורף דר' סבר גזרינן לאחר התורף אטו לפני התורף ורבנן סברי לא התורף וובנן סב. גזרינן אבל לפני התורף דברי הכל פסול. פי' ס"ל לרכא כל חואים דמיכחכי בגיטא מקמי התורף פסול מן התורה שאין זה ספר בריתות כיוז שתנאי כתוב כשר והאשה רוצה לקיימו אלא צריך לכתוב הגט בלי תנאי ואפילו שרוצה להתנות יתנה בעת שמוסרו לה. ור' זירא סבר אם ומקרי ספר כריתות כיון . שיכולה לקיימו והלכתא פסק ההלכה דלפני התורף פוסל חוץ בין בכתב כגון שכתבו בתוכו בין בעל פה

מתרומתיך. שאם תנשאי לכהן לא

יאכילד בתרומה: קנין כספו. הוא יאכל

בו כתיב והאי כיון דלאו בר הכי הוא

לא הויא קנין כספו ואשתכח דשייר

בקדושין אלל כהנים: חוץ מירושתך.

שחם תמותי חני יורשך: ממשפחתו

ואוקימנא בחוץ. בריש פירקין (פב.) ושמעינן מינה דאילו בעל מנת אפילו כתבו בתוכו כשר: אימא דברי הכל כשר כו'. ר' זירא לטעמיה דאוקי פלוגתא בלפני התורף הלכך ד"ה פסול לא משכחת לה: ולימא. ליה רבי זירא לתנא תני ה"ז פסול ולא תיתני דברי הכל ונימא רבי היא:

סנא ד"ה אתנייה. ע"כ דברי הכל אתנייה רביה לתנא דאי אתנייה הרי דברי הכל כשר ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל ע"מ לא פסיל איבעית אימא לפני זה לא הוה מיחלף ליה בדברי הכל אפילו שכח גירסא שלו אבל כשר התורף ורבנן ואיבע"א לאחר התורף ודברי בפסול מיחלף ליה אם שכח שמועתו הכל ורבא אמר מחלוקת לאחר התורף דרבי להכי אמר ליה תני דברי הכל כשר סבר גזרינן אטו לפני התורף יורבנן סברי לא דמסתברא דהכי אגמריה רביה: גזרינן אטו לפני התורף אבל לפני התורף בזרגבר' אלא לאכא ולאכיך כו'. דברי הכל פסול ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא לאו שיורא הוא דבלאו איסור אישות בחוץ אבל על מנת לא פסיל אחר התורף נמי לא תפסי להו בה קידושין: אלמנה לכהן גדול. כיון דקדושין ורבנן היא תני אבוה דרבי אבין קמיה דרבי תופסין בחייבי לאוין כדאמרינן בפ״ק זירא כתב גם על תנאי דברי הכל פסול דברי דקדושין (דף יח:) ולהאי לא תפסי הכל פסול והא מיפלג פליגי אלא אימא משום איסור אישות שבה אשתכת לדברי הכל כשר והיכי דמי בלאחר התורף דשייר בגיטה: ולכל מי שיש לה עליו ולימא הרי זה פסול ורבי תנא דברי הכל קדושין. אם היתה פנויה ואפילו אתנייה כשר בפסול מיחלף ליה הרי זה בעבירה דאיסור לאו: פסול. דהוי בדברי הכל לא מיחלף ליה: מתני יהרי שיור: גבו' כללה דרישה. ולכל מי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך שחין לה עליו קדושין: נחיני. מן הגבעונין שהיו משבעה אומות ואיכא לאחי ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי לאו דלא תתחתן בסס: מלרי ואדומי. שאין לה עליו קדושין כשר הרי את מותרת בתוך שלשה דורות שהם באיסור לכל אדם אלא אלמנה לכהן גדול גרושה עשה: חוץ מקידושי קטן. חוץ וחלוצה לכהן הדיום ממזרת ונתינה לישראל מפלוני וקטן הוא: קטנה מסגרשם. בת ישראל לממזר ולנתין וכל מי שיש לה אם קיבלה גיטה לאחר מיתת אביה: עליו קדושין אפילו בעבירה פסול: גמ" יכללא בהידושי אביה. כלומר ואפילו קידשה אביה לאיש הזה דהוו להו קדושין דרישא לאתויי שאר חייבי כריתות כללא דסיפא לאתויי שאר חייבי לאוין 🌣 (כגון עמוני גמורין: והא בעינן וילאה והיחה. דלא מיגרשה אא"כ ראויה לקדש את עלמה ומואבי נתיני מצרי ואדומי) בעא מיניה רבא לאיש אחר: אלא אסיא לכלל הויה. מרב נחמן חוץ מקדושי קמן מהו מי אמרינן לאחר זמן וקא חשיב ליה מעכשיו דלא השתא מיהא לאו בר הויה הוא או דלמא דק קרא למימר דתיהוי השתא בת אתי לכלל הויה א"ל תניתוה קטנה מתגרשת הויה לענין שיורא נמי הוי שיור: בקידושי אביה אמאי והא בעינן ויצאה הנולדים. עתידין להולד: או דלמא והיתה אלא אתיא לכלל הויה ההכא נמי עתידין דמתילדי. ומיתקרא עליהן אתיא לכלל הויה יחוץ מן הנולדים מהו השתא מיהא לא איתיליד או דלמא עתידי מפני (משתו) של זה הלכך הוי שיור: עבד ועובד כוכבים נמי. הא מלית למימר בהו עתידי דמיגיירי ואפ״ה לא דמתיילדי א"ל תניתוה לעבד ולעובד כוכבים הוי שיור: השתא מיהת לא חזיא ליה. אם איתא עבד ועובד כוכבים גמי עבידי כל זמן שאחותה קיימת ולא הוי שיור: דמיגיירי הגך לאו לאיגיורי קיימי הגי לאיתילודי הוץ מונותיך. שלא תבעלי בונות: קיימי יחוץ מבעל אחותה מהו השתא מיהא או דלמא שייר בביאה. בעלמא ולד לא חזיא ליה או דלמא זמנין דמתה אחותה אישות קרינן בה: אבא ואביך בני נישואין נינהו. דמיסק אדעתיה דבעי לאתנויי בהדה הא לא תפסי וחזיא ליה אמר ליה תניתוה לעבד ולעובד כוכבים עבד ועובד כוכבים נמי עבידי בה קדושין: אלא לאו בונות. ואבא דמיגיירי גירות לא שכיחא יימיתה שכיחא ואביך הוא דלא הוי שיור דבלאו הכי חחוץ מזנותיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא שייר בביאה א"ל תניתוה לאבא נמי חסירה להו: ודלמה בנישוחין. קתני מתני׳ ואף על גב דלאו אורחא הוא הלכך לאחר הוי שיור אבל בזנות אימא לא הוי שיור: משכבי אשה כחיב. הקיש שני משכביה לכל דבר: וחישה יפרנו. וכיון דשייר הפרת נדרים לגביה אישה קרינא ביה:

בסמוך ואי בעית אימא לאחר התורף ודברי הכל מ"מ לא גזרינן ביה ע"מ אטו חוץ דחוץ אחר התורף אינו פסול אלא מדרבנן גזירה אטו לפני תורף ולא גזרינן גזירה לגזירה: רבא אמר מחלוקת לאחר התורף. לרכי גור ע"מ דלחחר התורף אטו ע"מ דלפני התורף אע"ג דלפני התורף נמי אינו אלא גזירה אטו חוץ א כולה חדא גזירה היא ב: אבל לפני התורף דברי הכל פסול. דגזרינן אטו חוץ וכחוץ הוא פסול גמור אפילו על פה דסבר רבא

דברי הבל בשר. אע"ג דנחון פסול אפילו אחר התורף כדאמרינן

דלא נכתב לשם כריתות: ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל על מנת לא

פסול לאחר התורף ורבנן. והוא הדין דבלאו האי טעמא לריך לאוקומי מתני' אחר התורף מדקתני כתבו דמשמע אבל על פה כשר:

תניתוה קמנה מתגרשת בקידושי אביה. וא"ת ודלמא מן הארוסין איירי וביש לה אב דבת הויה היא ועוד אמאי לא קא מייתי מתניתין דפרק התקבל (לעיל דף סה.) קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה ומוקמינן לה ד בפ"ב דקדושין (דף מד:) בחין לה חב ואור"י דהך ברייתא משמע ליה בכל

ענין אפילו אין לה אב או מן הנשואין דאין לאביה רשות בה אבל מתניתין דהתקבל מלי למדחיה בדיש לה אב כדמשמע פשט דמתניתין דקתני בתר הכי ואם אמר אביה כו' והכי הוה בעי למידק ה בפרק שני דקדושין (דף מד:)

ל דביש לה אב עסקינן: הוץ מתרומתיך מהו. פי בקונטרס שאם תנשאי לכהן לא תאכל בתרומה ואין נראה לר"י דבלאו הכי לא אכלה בתרומה דגרושה מתחללת בביאת כהן ואפילו קידשה ונשאה ולא בא עליה דמשתמרת לביאה פסולה היא אע"ג דאהני מה שמשייר שתהא אסורה לאכול מן התורה ז מכל מקום נראה דוחק לפרש כן הונראה לפרש חוץ מתרומה שהוא כהן ומגרשה לכל דבר חוץ שלא תיאסר באכילתה אי הוי שיור דקנין כספו אמר רחמנא דע"י קידושין אוכלת בתרומה אם כן עדיין קידושין עליה ואין זה כריתות או דילמא בקידושין הא לא שייר שתוכל להתקדש למי שתרצה וכי האי גוונא פי׳ בהונטרם עלמו גבי חוץ מירושתך ומהפרת נדריך:

ולאביך ובמאי אילימא בנשואין אבא ואביך בני נשואין נינהו אלא לאו בזנות ולאבא ולאביך הוא דלא שייר הא לאחר שייר דלמא בנשואין דעבר ואינסיב יחוץ משלא כדרכה מהו בכדרכה הא לא שייר או דלמא ימשכבי אשה כתיב חוץ מהפרת נדריך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא יאישה יקימנו ואישה יפירנו כתיב יחוץ מתרומתיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא יקנין כספו כתיב חוץ מירושתיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא ילשארו וירש אותה כתיב חוץ מקידושיך בשמר מהו מי אמריגן אפשר דמקדש לה בכסף ובביאה או דלמא ויצאה והיתה מאיתקוש הוויות להדדי לתיקו: בותנ" סיגופו של גם הרי את מותרת לכל אדם רבי

וירש אותה. מכאן שהבעל יורש את אשתו וכיון דאיהו ירית לה אשתו היא: **חוץ מקידושיך בשטר**. שאם יקדשוך בשטר לא יהו קידושין כלומר ששייר אחד מדרכי קדושין ולא שייר את כולם: ואיפקש הוויות להדדי. והיכא דשייר חדא מינייהו לא קרינא ביה וילאה: בותבר' גופו של גע. עיקר כתב הגט כך יכתבו בו:

מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא לשארו וירש אותה כתיב חוץ מקידושיך

כגון שהודיעו לסופר והסופר כתבו ע״ד כן שאין לו תקנה עולמית לגט זה וע״מ שהוא תנאי כשר הוא פוסל דוקא בכתב שאין לו 👚 לה בכסף ובביאה או דלמא והיתה כתיב איתקוש הויות להדדי ואיתוקמו בתיקו וכל תיקו דאיסורא לחומרא : מ**תני**′ גופו של גט הרי